

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 4 december 2018

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 50.337/II/PN

Betreft: klacht tegen Arabische publicatie in “Gazet van Jette”

Mijnheer de voorzitter,

In zitting van 23 november 2017 onderzocht de verenigde afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) een klacht ingediend tegen het Gemeenschapscentrum Essegem wegens het publiceren van een tweetalig Nederlands-Arabisch artikel in “Gazet van Jette” met als titel “A emporter : filmmaker Jasper Rooselaer” (nummer van september-oktober 2018, pagina 10).

In uw brief van 29 oktober 2018 deelde u aan de VCT het volgende mee:

“Wij ontvingen uw schrijven betreffende een klacht die u werd ingediend tegen GC Essegem wegens het publiceren van een tweetalig Nederlands-Arabisch artikel in “Gazet van Jette.” Hierbij verduidelijken wij u ons standpunt ten aanzien van deze klacht.

Aldus de visietekst taalbeleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, goedgekeurd op 25 november 2010, wenst VGC “de positie van het Nederlands (te) versterken vanuit een open en positieve houding naar andere talen”. Meer nog: “De VGC werkt in een zeer diverse talige omgeving: in het officieel tweetalige Brussel worden veel verschillende talen gesproken. Die meertaligheid biedt kansen voor inwoners en bezoekers van de stad.”

GC Essegem heeft de invoering van een (beknopte) Arabische vertaling in het tweemaandelijks magazine “de Gazet van Jette” ook zo opgevat als een kans. Het betreft telkens een halve anderstalige pagina in een magazine van 12 Nederlandstalige bladzijden. Het Nederlands primeert in het artikel; de Arabische teksten zijn een samenvatting van de Nederlandstalige teksten, wat in de inzet van het artikel expliciet wordt gemeld. Het is voor de Nederlandstalige lezers bijgevolg duidelijk dat zij dezelfde informatie krijgen. GC Essegem ziet deze anderstalige samenvatting als een kans om andere gemeenschappen te betrekken bij de werking. Een kans om anderstaligen aan te moedigen om een Nederlandstalige magazine te lezen. Een kans om hen te laten kennismaken met de gemeenschapsvormende, Nederlandstalige activiteiten die het gemeenschapscentrum organiseert. GC Essegem is immers een open huis en staat open voor Nederlandstalige én anderstalige inwoners.

Bovendien is GC Essegem een GC dat – via het Stedenfondsproject ‘Hallo-cultuur!’-specifiek inzet om ontmoetings- en oefenkansen Nederlands voor anderstalige volwassenen.

De schrijver van het artikel is Hussein Assaf, student politieke en sociale wetenschappen aan de VUB. Als vrijwillig lid van de redactieraad van GC Essegem verzorgt hij sinds september

2017 een column in de “Gazet van Jette”. Op deze manier combineert hij zijn passie voor journalistiek (en vroegere beroep) met Nederlands leren, mensen leren kennen en integreren. De interviews worden afgenomen in het Nederlands, met behulp van een medewerker van GC Essegem. Hij schrijft de interviews altijd eerst uit in het Nederlands en vat ze daarna beknopt samen in het Arabisch, zijn moedertaal. Dat de column wordt vertaald naar het Arabisch is eerder toeval, omdat Hussein zich als enig anderstalig redactielid aanbood. GC Essegem staat evengoed open voor andere talen, zolang de hoofdtaal Nederlands blijft.

Het Nederlandstalige karakter van het gemeenschapscentrum wordt met andere woorden niet aangetast. Nederlandstaligen beschikken minstens over dezelfde informatie als anderstaligen. Het gebruik van het Arabisch heeft een uitzonderlijk karakter, met als doel andere gemeenschappen te bereiken. Gelet op de doelstellingen die worden nagestreefd door GC Essegem is het niet strijdig met de gecoördineerde taalwetten, wanneer het GC via een meertalige tekst een bepaalde activiteit, met name de première van de film ‘Van Mashad naar Brussel’ kenbaar wil maken.”

*
* *

De VCT is in haar vaste rechtspraak steeds van oordeel dat de betreffende gemeenschapscentra diensten zijn in de zin van artikel 1, § 1, 2° van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT), en dat zij derhalve onder hetzelfde taalstel vallen als de diensten van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VCT 12 februari 2010, nr. 41.112).

Overeenkomstig artikel 35 van de wet van 16 juni 1989 houdende diverse institutionele hervormingen vallen de diensten van de Vlaamse Gemeenschapscommissie onder dezelfde taalregeling als de plaatselijke diensten van de gemeenten zonder bijzondere taalregeling van het Nederlandse taalgebied.

De plaatselijke diensten van een gemeente zonder bijzondere taalregeling van het Nederlandse taalgebied stellen hun berichten en mededelingen aan het publiek uitsluitend in het Nederlands (artikel 11, § 1 SWT).

Rekening houdend met de doelstellingen van de gemeenschapscentra, met name de culturele productie, verspreiding en uitstraling, achtte de VCT het niettemin aanvaardbaar dat de gemeenschapscentra, wanneer zij dat wensen, zich in kader van bepaalde activiteiten eveneens in een andere taal dan het Nederlands tot het publiek richten (VCT 12 februari 2010, nr. 41.112). De VCT begrijpt dat het centrum in bepaalde omstandigheden anderstaligen over het centrum wil informeren en op deze manier kenbaar maken dat het zich ook voor hen wil openstellen.

In de vaste rechtspraak van de VCT geldt de uitzondering om een andere taal te gebruiken echter enkel voor de plaatselijke diensten, en op voorwaarde dat het een vertaling betreft en dat in de anderstalige teksten duidelijk aangegeven staat dat het een vertaling betreft. Ook moet de tekst eveneens in de opgelegde taal of talen beschikbaar zijn zodat het duidelijk is dat particulieren over dezelfde informatie beschikken in de opgelegde taal of talen.

Deze vaste rechtspraak heeft als doel iedere uitzondering op de SWT te beperken tot hetgeen absoluut noodzakelijk is in het algemeen belang (VCT 9 november 2018, nr. 50.366).

Iedere uitzondering dient aldus zo veel mogelijk beperkt te worden in zowel omvang als tijd, aangezien het gebruik van vreemde talen enkel uitzonderlijk of als overgangsmaatregel kan worden toegestaan. In dit specifieke geval is het bijzonder doel de aanmoediging van anderstaligen om zich te betrekken tot de werking van het gemeenschapscentrum.

Hoewel de vreemde taal hier wordt gebruikt voor een bijzonder doel, heeft dit gebruik geen uitzonderlijk karakter dat wordt beperkt tot hetgeen absoluut noodzakelijk is. In uw brief heeft u meegedeeld dat sinds september 2017 interviews herhaaldelijk werden vertaald naar het Arabisch waardoor er geen tijdelijk karakter meer kan worden toegeschreven aan de Arabische publicaties in de “Gazet van Jette”.

Aangezien het gebruik van de vreemde taal hier niet werd beperkt tot hetgeen absoluut noodzakelijk is in het algemeen belang, acht de VCT de klacht ontvankelijk en gegrond.

Een afschrift van dit advies wordt gestuurd naar de klager en de heer Pascal Smet, lid van het College van de Gemeenschapscommissie bevoegd voor Cultuur.

Met bijzondere hoogachting,

De Voorzitter,